

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΔΙΤΙΚΟΣ ΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΝΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ • Εν Αθήναις φρ. 15—Εν δε ταξιδιώπ. φρ. 16—Εν τῷ ίξω. φρ. 20.

B. ΓΑΒΡΙΑΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΟΣ

[Το διάδικτο ήμερην ζυγόποδοι.]

Τὴν 3ην καὶ 1)2 ὥρ. μετὰ μεσογύκτιου, τῆς Κυριακῆς 13ης Σεπτεμβρίου ἀπῆρεν ἡ Αμφιρέη ἐκ Πειραιῶς καὶ τὴν 8ην π. μ. τῆς ἔποιστης εἰμεθα ἐν Καλαμάκιῳ, ὅπου ἀπέβη εὐθὺς ὁ πρωθυπουργὸς μετὰ τῆς συνοδείας του, ὃ δὲ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τῆς Αμφιρέης μέχρι τῆς 2ης μ. μ. Ἐν Πάτραις ἔχαιρέτισαν τὰ σταθμεύοντα πολεμικὰ πλοῖα, ἦρολούθησαν δὲ διεργίας, αἱ Σπέτσαι, καίπερ χαρκινοβατῶσαι, καὶ τὸ γαλλικὸν Bouvet. Τὴν 9ην πρωΐνην ὥστε εἰμεθα ἐνώπιον τῆς Ζαβέρδας περὶ τῆς δύοις κείται τὸ Μεγανήσι, ἔρημον καὶ γυμνὸν ἀνθρώπων, ἀλλὰ πλῆθον ἐκ περδίκων. Βείθεν ἔδειπνέ τις τὰ μὲν τοπία τῆς Λευκάδος πάντα καλλιεργημένα καὶ ἐλασσόνας πολλούς, τὰ δὲ τῆς Ακαρνανίας κατάφυτα μὲν, ἀλλ' ἄγρια, δάσον δικῆς, καὶ βλαντιδια, κάτωθεν τῶν δύοις οἱ Ακαρνάνες περιμένουν τοὺς φράγκους (Λευκαδίους), μὲ τὸ μπουζοῦκι εἰς τὸ στόμα, διὰ νὰ ἀγοράσωσι τὰ βαλανίδια τῶν εἰς Μέσανδρον ἐφθάσμεν τὴν 10ην π. μ. παρὰ τέταρτον. Τὴν 2 ὥρ. μ. μ. διῆλθομεν διὰ τοῦ στενοῦ τῆς Λευκάδος ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἵντο παρατεταγμένος στρατός καὶ πάντες σχεδόν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Λευκάδος, ἐν ὧ τὰ ἐπὶ τῷ λιμενάσκῳ πλοῖα, ἵταλικὰ τὰ πλεῖστα, ἤσαν σημαιοστάλιστα. Απέναντι, ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ κ. Γρίβα σώζεται εἰσέτι ὄχυρωμα τοῦ Αλῆ πασᾶ, δεσπότου τοῦ Φαναρίου τῆς Λευκάδος, ὅπου ἦν ἡγυροβολημένη ἡ Ίρις, ἐφ' ἣς ἐπέβημεν. Βείθεν ἡ θάλασσα ἡ τέως γαλήνιος ἤρξατο δεινῶς ταρασσομένη ὅτε ἐπλησιάσαμεν εἰς Πρεβέζαν, ἀπασχήτηκεν τοιρικὴ φρουρά παρετάχθη ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ φρουρίου, δταν δὲ διῆλθε κάτωθεν ἡ Ίρις, ἔχαιρέτισαν διὰ κανονοβολισμῶν καὶ μουσικῆς ἐπίσης ἔχαιρέτησαν καὶ τὰ δύο ἐκεῖ εὑρεθέντα πολεμικὰ πλοῖα πλεῖστα δὲ πλοιάρια, πλήρη Ελλήνων, ἦλθον εἰς προϋπάντησιν ἐκ Πρεβέζης, ἐπὶ ίδιαιτέρου δὲ διμενάργης Πρεβέζης γέρων ἀξιωματικὸς φέρων πλεῖστα παράσημα, συγκίνεται κατέλαβε τῶματος αὐτῇ, τὴν ἔξη, ἐπιγραφήν.

Πάντας ἐνώπιον τῆς μαγικῆς θέας τῆς Πρεβέζης καὶ τῆς παραλίας αὐτῆς, ἡς ἐστερήθημεν χάρις εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ κ. Κουμουνδούρου. Τὸ ἀπέναντι "Ἀκτιον," ἡ περιώνυμος τοῦτος Ποῦντα, εἶναι κατὰ πάντα ἀξέτη τῆς φήμης της, ψυμνόν, ἀθλιόν, βρωμοθέατον ὄρόκος γῆς· εἰσὶν θομέντες εἰς τὸν ἀμβρακικὸν καὶ περὶ τὴν 6 μ. μ. εἰμεθε πρὸ τοῦ Μενίδιου. Ἀκούων τις Μενίδιον νομίζει διτὶ θά θνατοπόλις, πολλήνιον ἢ χωρίον. Τίποτε δὲ διλων τούτων. Εν μόνον ὑπάρχει αὐτόθι οἰκοδόμημα χρησιμεύον δις παντοπλείον καὶ τηλεγραφείον συνάμα. Τὴν 9ην ὥρ. τῆς ἔποιουστης, 16ης τοῦ μηνὸς, ὁ βασιλεὺς ἔχηλθεν εἰς Μενίδιον καὶ ἐπιθεωρήσας τὸν αὐτόθι στρατόν, ἐκίνησε πρὸ τὴν "Αρταν" προηγοῦντο ἔριπποι χωροφύλακες, εἴπετο δὲ ὃ ὑπὸ τὸν ἔλαρην Γρίβαν ἦλη. Ἡ ἀπὸ Μενίδιου εἰς "Αρταν" δόδες οὐδὲν δέρει· τὸ ἐνδιαφέρον ἔκτος λίμνης τενος ἀρκετὰ μεγάλης πρὸς τὴν ἀριστερά. Ήμίσειν ώραν πρὸ τῆς "Αρτας" εἰχε στηθή ἀψίς σημαιοστόλιστος ὑπὸ τῶν πέριξ χωρικῶν, χιλιάδες δὲ τούτων μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τεκνῶν των ὑπεδέχθησαν τὸν βασιλέα μὲ φρενητιώδεις ζητωκραυγάς· μεταξὺ τῶν χωρικῶν ἦταν καὶ περὶ τοὺς ἐκατὸν ἔριπποι· πάντες ἡκολούθησαν τὴν βασιλικὴν συνοδείαν. Πρὸ τῆς πόλεως προϋπήντησαν ἀντιπροσωποὶ διλων τῶν συντεχνῶν καὶ τῆς Ισαραηλιτικῆς κοινότητος μετὰ σημαιῶν, δὲ δημαρχος καὶ διητροπολίτης, πεσὶ τὰς δέκα χιλιάδας ἀνθρώπων, ὃν οἱ ἡμίσεις ἐκ τῶν οὐδὲ τεσσάρων χωρίων, τῆς Ηπείρου, ἔλθοντες ἐκεῖ διὰ τὴν ἐμπορικὴν πανήγυριν, ἀνέμενον ἐπὶ τῷ λόφῳ. Πάντες οὗτοι μίαν φωνὴν ἔξεβαλον, ἐν ζήτω, τὸ δόποιον ἀντηχεῖ εἰσέτι μέγρι τῆς καρδιας μου, ζήτω, τὸ δόποιον ἀντεπροσώπει του διου ζήνους τὴν φωνὴν, ἐνώπιον τῆς δύοις δι τούς βασιλεὺς· καὶ πάντες, οἱ μετ' αὐτοῦ συνεκινήθησαν μέχρι δακρύων.

Μετὰ τὰς τεραφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις εἰσὶν θομέντες εἰς τὴν πόλιν καὶ διὰ τῶν λευτρικωτέρων διλων ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς Μυτροπόλεως, διου προσεργάνων εἰπόντες δὲ ἀρχιερατῖνος. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ βασιλεὺς κατέλυσεν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπήν. Βυτὸν τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὴν ἀγοράν ἵντο ἐστημένη ἔτερο ἥψι· θαν ἐκφραστική, ἔχουσα ἐπὶ τοῦ δεσμοῦ οἰς καὶ τὸν ἔλληνεκὸν σταυρὸν. Συγκίνεται κατέλαβε τῶματος αὐτῇ, τὴν ἔξη, ἐπιγραφήν.

Πρέβεζα

Μίσοβος

'Ιωάννινα

"Η δουλωμένη" "Ηπειρος καλῶς ἡλθες σοῦ λέγω
 'Ιδὲ ποιὸν τὸ παρόπονο ποῦ κάθημαι καὶ κλαγῶ.
 Δός μου, 'Ελλήνων ἀρχηγὲ, ἐν φίλημα καὶ φίλαις
 Τὰ σκλαβωμένα μου παιδία λιγάκι νὰ γλυκάνη.

Σύρος

Πάργα Μαργαρίτα Παραμυθία

Μετά υεσημερίαν περιπλύθον τὰς ὁδοὺς καὶ συνήντησα
 καὶ τὸν κ. Κουμουνδούρου ἐπὶ κεφαλῆς 100 περίπου Ἀρ-
 τούνων, σπείροντα μειδιάματα καὶ χατιρλίκια. Τὸ ἑσπέρας
 ζωηροτάτη καὶ πάνδημος φωτοχυσία.

Τὸν βασιλέα γεματίζοντα ἐν τῷ οἰκίᾳ Καραπάνου συ-
 νοδεύει καθ' ἐκάστην εἰσερχόμενον καὶ ἔξερχόμενον πληθὺς
 κατοίκων ζητωκραυγούντων, ἀλλ' οὐτι κυρίως μοι ἐκαμεν
 ἐντύπωσιν εἶναι ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν Ιστραπλίτων, οὔτενες
 στρώνουσι πρὸ τῆς διαβάσεως του εἰς τὰς ὁδούς λεπτὴν
 ἔρυθρὰν ἥριογχον, μεταξώτα σάλια καὶ οὐτι πολύτιμον ἔ-
 χουσιν εἰς ὑφάσματα.

'Η πόλις Ἀρτα κεῖται ἐν μέσῳ πεδιάδος· αἱ οἰκοδομαὶ
 αὐτῆς εἰναι μικραὶ, ἀλλ' ἔχει ἐκάστη κηπον ἰδίον· αἱ ὁδοὶ
 ἀρκούντως καθάριοι, ἔχει καὶ φρούριον παλαιόν, σχεδόν ἀ-
 χρηστὸν σήμερον. 'Απαντες οἱ Τούρκοι ἐκτὸς εὐαρίθμων
 ἀνεχώρησαν καὶ τὰ τέσσαρα τσαμία ἔμειναν ἀλειτούργυτα
 πελέον. Εἰς δὲ τὰς ἐκκλησίας οἱ χριστιανοὶ ἔστησαν καμ-
 πάνας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐλευθερίας των. Μόνον δὲ νας
 τῆς Παρηγορητοῦς ἡ Βαγγελίστριας εἶναι ἀξιοθέατος
 διὰ τὴν ἀρχαιότητά του, οἰκοδομηθεὶς, καθά φέρει οὐ πέπλης
 ἐσωτεροκῆς ἐσόδου ἐπιγραφὴ τὸ 819 μ. Χ. καὶ τὸν καλλι-
 στὸν αὐτοῦ Βιζαντινὸν ρυθμὸν. 'Επὶ τοῦ πρὸς τὰ ἀρχαῖα
 δρια λόφου οἱ Τούρκοι τὸ παρελθόν ἔτος ἐκτίσαν στρατῶνα
 ἀμυντικὸν τετραγωνικὸν, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ χιλίους
 ἄνδρας μετὰ 10 πυροβόλων· τὸν στρατῶνα τούτον καὶ οἱ
 ἡμέτεροι ἀξιωματικοὶ εὗρον καλλιστον. Τὸν στρατῶνα τοῦ-
 τον ἐπεσκέψθη δὲ βασιλεὺς, ὃς καὶ ἀπαντα τὰ ἀξιοθέατα
 τῆς Ἀρτας, σχολεῖσ, ναούς. Τὴν 17ην δὲ ἐπεσκέψθη τὴν
 γέφυραν, ρωμαϊκῆς κατασκευῆς, 10 στοάς ἔχουσαν, καὶ
 διῆλθε πέραν εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος· δύω λόχοι τουρκι-
 κοὶ παρετάχθησαν ἀποδώσαντες τὰς νενομισμένας τιμας, αἴτινες συνίσταντο εἰς τὸ νὰ κρατοῦν οἱ στρατιῶται διὰ
 τῆς ἀριστερᾶς τὸ ὅπλον καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς νὰ κάμνωσι τὸν
 τεμενᾶ· τὸ παράστημα αὐτῶν μοι ἐφάνη καλὸν, ιδίως δὲ
 τῶν Ἀλβανῶν. 'Οταν ἀνεχωρήσαμεν, ἐπανελήφθη πάλιν ἡ
 παρουσίας τῶν ὅπλων καὶ δὲ γενερᾶς· ἔσφιγξα τὴν γείρα
 τοῦ διοικούντος αὐτοὺς ταγχατάρχου καὶ ἐνόμισα οὐτὶ ἀν-
 τελήθην τὸ χρέος κατέτη.

'Η ἀρχιεπισκοπὴ εἶναι κτίριον παλαιόν, ἀλλὰ καλῶς δια-
 τηρούμενον· ἔχει δωμάτια μεγάλα καὶ ἴκανα καὶ αἰθουσαν
 μετὰ ἀρχιερατικοῦ θρόνου· οἱ τοῖχοι τῶν θαλάμων τούτων
 εἶναι καταβεβηρωμένοι μὲ εἰκόνας παριστανούσας αὐτοκρά-
 τορας Βιζαντινοὺς καὶ Ρώσους καὶ μίαν κυρίαν Ρωσσίδα
 Φραγκισκαν ὀνόματι, προσέτι εἰδον καὶ μίαν εἰκόνα διῶρ
 τῶν Ρώσων στρατηγῶν. 'Εντός τενος κοιτῶνος ἔξεπλά-
 γην ίδων κατόπτρον ἀρκούντως μέγα, ἐπὶ τῆς ὑπέλου δὲ κολ-
 λητημένας χαρτίνους εἰκόνας, ἀποσπασθείσας ἐκ τοῦ Journal
 des modes de Paris!

Μέχρι χθὲς εἰχομεν λαμπρὸν καιρόν· ἀλλὰ σήμερον ἥρ-
 χισ θροὴ ἡτοις φαίνεται δὲν θὰ παύσῃ εὐκόλως· ὀπωσδή-
 ποτε τὴν Κυριακὴν θὰ ἀναχωρήσωμεν. 'Ο πρῶτος επαθ-

μὸς ἡμῶν θὰ ήναι τὸ Καλεντίνη, δὲ δεύτερος τὸ μοναστή-
 ριον Σχορέσταινα καὶ δὲ τρίτος αἱ Καλαρύταις, δῆμοι θα
 μείνωμεν δύω η τρεῖς ἡμέρας· οἵ διωμεν ἀν θα κατορθωθῆ
 τοῦτο διότι οἱ ποταμοὶ ἐπλημμύρισαν.

'Απὸ τοῦ παραθύρου μου βλέπω τὸ ιστορικὸν Πέτρα δῆμον
 σώζονται εἰσέτι τὰ δυτικὰ τῶν φιλελλήνων· φλέγομαι νὰ τὸ
 ἐπισκεφθῶ καὶ αὔριον ἐλπίζω νὰ τὸ κατορθωσω.

Σταδιοδρόμος.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΕΝ ΑΡΤΑ. *)

Φίλε διευθυντά,

Συνεχίζω τὰς ἐξ Ἀρτας εἰδήσεις μου, διότι σήμερον καὶ
 δὲ νοῦς μου εἶναι ἡσυχώτερος καὶ τὸ σῶμά μου ἀνεπαύθη
 ἐκ τῶν κόπων. 'Αλλά, μοίρα κακῆ, ἀπὸ πρωΐς βρέχει,
 δὲν εἰςένειται δε σὺ δὲ εύτυχης Ἀθηναῖος τί θὰ εἰπῇ βροχὴ
 ἐν Ἀρτα. Διαρκεῖ μῆνα, πολλάκις καὶ πλειότερον, ἀνευ
 εὑρεγετικοῦ τινος, ἔστω καὶ μιᾶς ὥρας, διαλειμματος.

Χθὲς ἐπεικέφθην τὸν στρατῶνα, διότι δεσπόζει τῆς πό-
 λεως ἐπὶ λόφου δὲ δημος καλεῖται ξεροβούνη ἢ πετροβούνη.
 Σοι ἔγραφον χθὲς διτὶ η φύσις η περὶ τὴν Ἀρταν εἶναι γοη-
 τευτική. 'Απὸ τοῦ λόφου τούτου εἰσαι κύριος δῆλος τῆς
 κοιλάδος, ἐφ' ἣς ἐκτείνεται η πόλις, τῶν ἀπέναντι αὐτῆς
 γραφικῶν δρέων, ἐν τῷ μέσῳ ἔχεις τὴν μακρὰν δριοειδῆ
 σειρὰν τοῦ Ἀράχθου, καὶ ἐκεῖθεν τὴν γαληνιαίαν τοῦ Ἀμ-
 βρακικοῦ θάλασσαν. 'Ανερχόμενος τὴν πρὸς τὸν στρατῶνα
 ἄγουσαν, καὶ βλέπων πρὸς τὰς κορυφὰς τοῦ Ζελόγκου, ἀνε-
 γνώρισα ἐν τῇ μαγευτικῇ ἐκείνῃ τοποθεσίᾳ πολλὴν δρούσ-
 τητα πρὸς τὴν μεγάλην τῆς Ἀττικῆς πεδιάδα, τὴν δημοσί-
 θεωμεθα ἀπὸ τοῦ περιπάτου τῶν Πατησίων. 'Ο αὐτὸς
 ἐλαίων, η αὐτὴ σειρὰ ἀπέναντι τῶν δρέων· δῆμον ἐδῶ δὲ
 δὲ 'Αμβρακικός, ἐκεῖ δὲ Πειραιεὺς καὶ τὸ Φάληρον. Προσφι-
 λεῖς 'Αθῆναι! πέντε μόνον ἡμέρας ἀπουσιάζω, ἀλλὰ σᾶς
 ἐπόθησα. 'Βαν ἔχεις ἐδῶ, δὲν τοιούτον σήμερον σκοτεινὸν
 οὐρανὸν, θὰ ἔννοιες τὴν νοσταλγίαν μου!

Τὰ πάντα ἐν Ἀρτῃ ἀπὸ τῆς χθὲς ἡρεμούσιν. 'Ο ἐνθου-
 σιασμὸς διήρκεσε μίαν ἡμέραν, καὶ ἐκ τῆς ἐορτῆς παρέμει-
 ναν μόνον Ἕηρει μύρτοι καὶ δάφναι μετὰ τῶν σηματῶν,
 αἵτινες βρέχουνται ἀπὸ πρωΐας, παρέχουσι κλαυθυμρὸν ἀλη-
 θῶς θέαμα. 'Επίστευον πάντοτε ἐν Ἀθηναῖς, διτὶ τοὺς Ἡ-
 πειρώτας εἰχει χαυνώσει η μακρὰ δουλεια. Τοὺς εἶδον, εἰδε
 πολλοὺς ἐκ Συρράκου ἔτι, ἐλθόντας εἰς συνάντησιν μου,
 καὶ η συνάντησις αὕτη ητο δειπνὲ πολλῶν συγκενήσεων
 πρόξενος. Τι νά σοι εἶπω ὅμως! Δὲν τολμῶ νὰ ἐκφράσω
 ἀκόμη γνώμην, διότι καλῶς δὲν τοὺς ἔγνωρίσα, ἀλλὰ ἀπα-
 ναλαμβάνω διτὶ χθὲς σοῦ ἔγραφα: δὲ τύπος τῆς τουρκικῆς
 δουλειας παραμένει βαθύτατα ἐν αὐτοῖς ἔγκεχαραγμένος.
 Διεθημα δὲν λείπει, ἀλλὰ λείπει δὲ ἀγιος καὶ πρὸς μεγά-
 λα ἄγων ἔνθουσιασμός.

Μή με εἰπῆς αἰτηθηταίν, έάν σου δρολογήσω διτὶ δέν
 ἐξελιπον ἀκόμη, εἰς τὰ ἄγια καὶ ταῦτα ταῦτα δι' ἐμὲ ἐδάφη
 τῆς Ἡπειρου, αἱ ἀφορμαὶ συγκινήσεων. Παρὰ τῷ φιλοξένῳ
 τοῦ δημάρχου κ. 'Αντωνοπούλου οἰκῶ συνήντησα ἔκατον-
 τούτιδα Σουλιώτισσαν, τῆς δηκοίας τὸ βλέμμα, τὸ ἀνάστη-
 μα καὶ η φωνὴ προδίδουσι τὸ ηρωϊκὸν αἷμα, ἐξ οὗ κατάγε-

*) Σ. Σ. Τὴν πρῶτην ἐξ Ἀρτας ἐπιστολὴν τοῦ ἐνταποκριτοῦ μετ Ζ.
 ζέλασμεν ἐνεκα ταχυδρομικῆς ταχύτητος ἀργότερον τῆς δευτέρας, τῆς
 καὶ νεωτέρας, ἐππιμένως θέλομεν δημοσιεύσει εὐτὴν ἐν τῷ προσεχεῖ
 φύλλῳ.